

Dokumenttyp Plan	Ansvarig verksamhet Regioninköp	Version 2	Antal sidor 5
Dokumentägare Pia Vinborg Ekonomidirektör	Fastställare Regionstyrelsen	Giltig fr.o.m. 2025-02-18	Giltig t.o.m. Tillsvidare

Inköpsstrategi

Gäller för: Region Värmland

Bakgrund och syfte

Inköpsarbetet har en strategisk betydelse i Region Värmland. Med utgångspunkt från regionens inköspolicy har en inköpsstrategi¹ tagits fram. Strategin anger hur regionen ska arbeta med inköp.

Den nationella upphandlingsstrategin

Region Värmlands inköpsstrategi utgår från *Den nationella upphandlingsstrategin* som påvisar de positiva effekter som kan uppnås genom ett strategiskt förhållningssätt till inköp.

Målet är att offentlig upphandling ska vara effektiv, rättssäker och ta tillvara konkurrensen på marknaden. Den ska också främja innovativa lösningar och ha miljöhänsyn och sociala hänsyn i beaktande. En strategisk användning av offentlig upphandling är ett effektivt instrument för att uppnå målet och samtidigt åstadkomma flera positiva effekter i samhället.

Genom att utveckla en ändamålsenlig inköpsorganisation² med tydliga mål i Region Värmland skapas goda förutsättningar att genomföra träffsäkra upphandlingar³ som bidrar till att uppfylla interna, nationella och internationella mål, verksamhetsutveckling och besparingar.

Mål

- Tillvarata den strategiska betydelsen och potentialen i regionens inköp.
- Uppnå den bästa affären vid inköp utifrån regionens behov, krav på kvalitet och kostnadsram.
- Tillvarata konkurrensen på marknaden vid inköp och verka för en mångfald av aktörer.
- Utföra rättssäkra inköp.
- Öppenhet för utveckling och alternativa lösningar vid inköp.
- Ansvarsfullt inköp och hållbar utveckling.
- Genom inköp bidra till att säkerställa robusthet i regionen.

¹ Anger inköpsfunktionens riktning och omfattning över en längre tid. Den måste ligga i linje med organisationens överliggande mål samt intressenternas behov och förväntningar. Den ska matcha funktionens resurser och förmågor med dessa mål samt med förändringar i omvärlden, externa marknader och ett optimalt arbete med anskaffning av varor och tjänster genom köp. (sourcingarbete). (Källa: O'Brien, Jonathan. 2016. Category Management för inköp. Malmö)

² En upphandlande organisations resurser som styr, leder eller genomför inköpsverksamhet, oavsett organisatorisk tillhörighet. Skapar goda förutsättningar för att genomföra träffsäkra upphandlingar som bidrar till att uppfylla interna, nationella och internationella mål, verksamhetsutveckling och besparingar. (Källa: Upphandlingsmyndigheten 2022, Rapport 2022:1, Att stimulera etablering av ändamålsenliga organisationer)

³ Verkar för att nå verksamhetens strategiska mål och tillgodose behoven på ett effektivt och uthålligt sätt samtidigt som det bidrar till en hållbar utveckling. (Källa: Upphandlingsmyndigheten 2022, Rapport 2022:1, Att stimulera etablering av ändamålsenliga organisationer)

Kategoristyrkt inköp

Kategoristyrning innebär att likartade inköp samlas för att se på helhetsbehovet inom regionen. En uppdelning av inköpskostnaderna görs utifrån leverantörsmarknaden, dvs vilka varor och tjänster som levereras från en gemensam leverantörsmarknad. Kategoristyrning är ett förbättringsarbete som drivs utifrån ett leverantörsmarknadsperspektiv för att förstå marknaden och affärsmodeller och därigenom göra bra affärer.

Genom att arbeta kategoristyrkt i Region Värmland möjliggörs ett strategiskt perspektiv utifrån regionens mål och uppdrag. Regioninköp driver tillsammans med verksamheten ett förändringsarbete utifrån en strategisk processbaserad metod, benämnd kategoriprocessen, som utgår från de olika stegen i inköpsprocessen. Det handlar delvis om att påverka kostnaderna, men minst lika mycket om att få genomslag för organisationens strategiska prioriteringar hela vägen ner till varje enskilt inköp.

Med hjälp av ett värdebaserat tillvägagångssätt kan regionen använda kategoristyrning för att uppnå viktiga mål. Olika typer av värden kan sökas och identifieras och komma regionen till godo och bidra till övergripande mål. Dessa värden kan till exempel vara ökad kvalitet, ökad effektivitet, ökad robusthet, hållbarhet och innovationer som innebär minskade kostnader.

Arbetet bygger på samverkan, tvärfunktionellt över regionens olika verksamheter. Personer med kompetens och erfarenhet inom en kategori samlas från olika delar inom regionen. Det medför att kunskap och förståelse för regionens totala behov ökar, samtidigt som vi drar nytta av den samlade kompetensen och överbrygga stuprör i regionen.

Genom ett kategoristyrkt arbetssätt förflyttas fokus därmed från traditionellt upphandlingsarbete till proaktivt strategiskt inköpsarbete. För att lyckas krävs förändringsledning, flexibilitet och omställningsförmåga inom hela organisationen. En förutsättning för framgång är ett tydligt stöd och mandat från regionledningen att driva förändringsarbetet med kategoristyrkt inköp framåt i Region Värmland.

Strategiskt verktyg

Den strategiska betydelsen av regionens inköp ska tillvaratas och användas i syfte att utveckla verksamheten samtidigt som en väl fungerande samhällsservice tillhandahålls.

Genom ett målstyrt och faktabaserat arbetssätt som är integrerat i verksamheten ska inköp bidra till att uppfylla regionens uppdrag. Inköpsarbetet ska bedrivas utifrån definierade mål och definierat behov och genomföras i tvärfunktionella arbetsformer med involvering av strategiska beslutsfattare och förtroendevalda.

- Kontinuerlig proaktiv dialog, information och uppföljning med förtroendevalda.
- Ökad prioritering av inköpsfrågor i regionens ledning.
- Implementera inköpssamordnare i verksamheten med syfte att bidra till bättre kvalitet i inköpsrelaterat arbete genom förenklad kommunikation, förenklat samarbete och kunskapsdelning. Inköpssamordnarna ska fungera som kontaktlänk mellan verksamheterna och Regioninköp i inköpsrelaterade frågor och öka verksamheternas kunskap, förståelse och självständighet i inköpsrelaterat arbete.
- Utveckla nuvarande samarbetsformer med verksamheten.
- Utveckla arbetet med faktabaserade analyser kopplat till inköp genom ökad frekvens och breddning av befintliga analyser.

- Utbilda, informera och kommunicera inköp med verksamhet och ledning.
- Genomför kategoriinitiativ tillsammans med verksamheten utifrån plan och prioriteringsordning.
- Kontinuerligt utveckla ett kategoristyrkt arbetssätt

Effektiva inköp

Regionens inköp ska vara totalkostnadseffektiva och kvalitetssäkrade.

Genom ett väldefinierat, metodiskt och kompetensbaserat arbetssätt säkerställs optimal kostnads- och resurseffektivitet. Inköpsarbetet ska utgå från ett helhetsperspektiv och metodiskt identifiera och värdera olika lösningar utifrån dess prioritet. Implementering och uppföljning ska ske löpande för att säkerställa realiserandet av effekter. Digitala verktyg ska användas i så stor utsträckning som möjligt.

- Säkerställa kompetens inom inköpsprocessen genom kontinuerlig kompetensutveckling och intern kunskapsdelning.
- Utveckla arbetet med planering av upphandlingar genom att öka verksamheternas ansvar, involvering och självständighet.
- Säkerställa rätt kompetens vid kravställning i upphandlingar genom att öka verksamheternas involvering och ansvar att tillsätta resurser.
- Fastställa ansvarsfördelning mellan Regioninköp och verksamheten kopplat till uppföljning och implementering av avtal genom att öka verksamheternas ansvar, involvering och självständighet kopplat till ägda avtal.
- Utveckla arbetet med uppföljning av avtal genom ökad kontroll och fler analyser.
- Utveckla arbetet med implementering av avtal genom ökad planering, ökat samarbete och ökad kommunikation.
- Öka användningen av e-handel genom att regionen skapar förutsättningar avseende organisationsstruktur, resurser och mandat att driva ett utvecklingsarbete med syfte att kvalitetssäkra befintliga leverantörsstocken, öka användningsgraden av e-handelsplattformen i verksamheten samt öka antalet leverantörer i e-handelsplattformen.
- Utveckla arbetssätt och i högre grad använda potentialen i ärendehanteringssystem, upphandlingssystem, inköpsanalyssystem etcetera.
- Samverka med andra regioner och kommunerna i Värmland (när så är lämpligt).

Affärsmässighet och konkurrens

Regionen ska vid inköp värna om en väl fungerande konkurrens och hållbara försörjningskedjor såväl lokalt, nationellt som globalt.

Genom ett aktivt och nytänkande samspel med befintliga och potentiella leverantörer ska regionens inköp öppna upp för flera aktörer. Inköp ska konkurrensutsättas och bidra till en mångfald på leverantörsmarknaderna. Kontinuerlig interaktion och dialog med leverantörsmarknaden ska ske utifrån dess prioritet.

- Konkurrensutsätta alla inköp i största möjligaste mån.
- Utveckla arbetet med analyser av olika leverantörsmarknader i samarbete med verksamheten.
- Utveckla arbetet med leverantörssamverkan i samarbete med verksamheten och inkludera strategiska leverantörsperspektiv i ett tidigare stadium.

- Bibehålla förtroende i förhållande till leverantörsmarknaderna genom mer långsiktig planering och högre involvering av verksamheterna, vilket skapar stabilitet och förutsägbarhet vid inköp.

Rättssäkra inköp

Regionen ska vid inköp aktivt arbeta för att motverka korruption och kriminalitet. Tilltron från såväl leverantörer som medborgare får aldrig ifrågasättas.

Genom ett metodiskt och transparent arbetssätt med tydlig styrning skapas högre kvalitet och säkerhet i genomförande och beslut. Inköpsarbetet ska följa gällande lagstiftning och interna styrande dokument och dokumenteras för att möjliggöra uppföljning och skapa trovärdighet.

- Säkerställa att inköp sker enligt gällande lagar och regler genom kontinuerlig kompetensutveckling, kunskapsdelning och intern utbildning, samverkan och stöd.
- Säkerställa spårbarhet genom användandet av systemstöd för dokumentation.
- Fortsatt utveckla hjälpmedel i form av mallar, rutiner etcetera för att bibehålla en hög kvalitet i handlingar relaterat till inköp.

Inköp som främjar innovationer och alternativa lösningar

Regionen ska vid inköp främja utveckling och sträva efter att nyttja potentialen i innovativa och alternativa lösningar samt beakta Region Värmlands olika verksamheters arbete med utveckling och innovation.

Genom ett strategiskt perspektiv med kartläggning, analys och idégenerering skapas möjlighet att öppna upp för nya lösningar. Inköpsarbetet ska sträva efter framförhållning, utveckling, alternativa lösningar och samarbete.

- Utveckla arbetet med metodisk kartläggning av behov och skapa möjliga alternativ till befintliga lösningar genom ökat samarbete med verksamheterna.
- Arbeta utifrån ett mer långsiktigt perspektiv kopplat till relevanta kategorier genom ökad samverkan med verksamheten och dialog med leverantörsmarknaden på ett tidigt stadium.

Hållbar utveckling

Regionens inköp ska vara ekonomiskt, sociala och miljömässigt hållbara. Inköp ska användas som strategiskt verktyg för att nå Region Värmlands hållbarhetsmål inklusive miljöplan och värmlandsstrategi samt de nationella miljömål och globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Regionen ska även vara en aktiv aktör i det nationella samarbetet hållbar upphandling för att säkerställa leverantörers efterlevnad av de sociala kraven.

Regionens inköp ska vara ansvarsfulla och bidra till ett hållbart samhälle.

Genom ett strategiskt arbete som redan på ett tidigt stadium är integrerat i verksamhetens mål ökar möjligheterna till resultat.

- Utöka arbetet och utveckla arbetsformer inom Regioninköp kopplat till ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet genom ökad kunskap och involvering.
- Arbeta mer långsiktigt och tvärfunktionellt i regionen utifrån en helhetssyn genom att identifiera kategorier där hållbarhetsarbete kopplat till inköp ska prioriteras.

- Utveckla ett mer proaktivt arbete i regionen med analys av leveransmarknaderna kopplat till prioriterade kategorier genom kartläggning av försörjningskedjor utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Robusthet

Regionens inköp ska bidra till en god försörjning inom krisberedskap för ett robust skydd av samhällsviktig verksamhet.

Genom ett strategiskt förhållningssätt till robusthet kopplat till försörjning av varor och tjänster ökar möjligheten att bibehålla hög kvalitet i verksamheten vid kriser.

- Utveckla arbetet med att stärka leveransen av varor och tjänster vid kriser i samarbete med verksamheten.
- Öka fokus på robusthetsperspektivet vid upphandling och uppföljning av leverantörer av strategisk betydelse för regionen.
- Utveckla arbetet med analys av leveransmarknaderna kopplat till prioriterade kategorier i samverkan med verksamheten genom kartläggning av försörjningskedjor utifrån ett säkerhetsperspektiv.

Dokumentet är utarbetat av: Pia Vinborg, Pia-Britt Hildebrand